

DEVLET AFFEDER AMA UNUTMAZ

31 Ağustos 2021

Yıldırım Koç

Çok beğendiğim ve doğruluğuna inandığım bazı ifadeler var. Bir arkadaşım, “bizim millet Allahtan başka gözüyle görmediği hiçbir şeye inanmaz,” demişti. Çok kez sınıdım; gerçekten doğru bir tespit.

Bir avukat arkadaşım da, yanılmıyorsam İstanbul Hukuk’ta profesörlerden birinin, “devlet affeder ama unutmaz,” dediğini söyledi. Bu değerlendirmenin de çok doğru olduğunu sanıyorum. Esasında devlet bazen affetmiş gibi yapar ve o kişiyi kullanır; kendinizi çok akıllı zannediyorsanız, affedildiğinizi sanırsınız. Politikayla uğraşan herkes hakkında çok ayrıntılı dosyalar tutulduğu söylenir. Politikacının attığı her adım, çok gelişkin bir istihbarat ağı sayesinde izlenir, kayıt altına alınır ve gerekli görüldüğünde bir biçimde kullanılır. Devlet, kendisine karşı mücadele edenleri ve özellikle devletin temel dayanaklarına saldıranları zaman içinde affedebilir, ancak onların geçmişteki işleri kayıtlardadır; unutulmaz, bu kişilere karşı tavır belirlenirken, o kişinin tüm geçmişi gözden geçirilir. Bu nedenle bir dönem devlete düşmanlık ettikten sonra şu ya da bu biçimde nedamet getiren veya nedamet getirmiş gibi yapanlara pek güvenilmez. Kimse, hele hele istihbarat örgütleri aptal değildir. Benim çok sevdiğim sözlerden biri de, “başkasını aptal zannetmek kadar büyük aptallık yoktur.” Hele bu başkası devletin istihbarat örgütleri ise.

Devlet için geçerli olan, diğer insanlar için de geçerlidir. İnsanlar da bazen eski hataları affeder veya affetmiş gibi yapar, ancak unutmaz.

Esasında tarihçinin görevi de bazılarının unuttuğunu veya unutulmasını istediğini hatırlamak ve hatırlatmaktır. Arşivler de bunun için vardır.

Diyelim bir dönem Mustafa Kemal Paşa’ya olmadık laflar ettiniz, hakaretler sıraladınız; daha sonra işin rengi değişti, “özeleştiri” yaptınız ve Atatürkçü oldunuz. Belki gençler size inanır; ancak yaşı biraz ileri olanlar bunları unutmaz ve özellikle de belli yerlerdeki dosyanızda geçmişte yaptığınız hakaretler yazılıdır. Affedildiğinize kanmayın; yaptıklarınız ve yazdıklarınız unutulmamıştır.

Diyelim bir dönem PKK ile iş tutunuz, PKK’yı “kafalayarak” onun kitle gücünden yararlanma gibi bir strateji benimsediniz ve hatta “ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı” gibi kavramları ve “federasyon” tezini savundunuz. Sonra baktınız PKK yeniliyor; bu kez saf değiştirdiniz. Gençlerin bazıları (sorgulama ve inceleme yeteneği gelişmemiş kesimleri) sizin bu yeni saftaki tutumunuzu çok ciddiye alabilir; ancak dosyalar ve yaşı uygun olanlar unutmaz. Sizi affedebilirler; sizden yararlanmaya çalışabilirler; ancak kesinlikle havalara girmeyin; kanmayın, yönetimde size yer verilebileceğini filan hayal etmeyin. Devlet affedebilir veya affetmiş gibi yapar, ancak kesinlikle unutmaz. Unuttuğunu zannederseniz, aptallık edersiniz.

Demokratik devrimin temel hedeflerinden biri, insanları başka insanların kulluğundan kurtarmak, özgür insanlardan oluşan bir milli kimlik yaratmaktır. Aşiretlerin bu yapı içinde yeri yoktur. İnsanlar, sorunlarla karşılaştığında aşiretine başvurmak ve aşiret reislerinin kulluğunu kabullenmek yerine, çağdaş örgütlenmelerden yararlanmalıdır. Diyelim, size verilen destek ve gücünüz hızla azalıyor, güç toplamak adına aşiretleri kabullendiniz ve aşiret reisleriyle anlaşarak aşiret mensuplarını üye yapmaya başladınız. Ardından da Kemalist devrimi savunduğunuzu söylediğinizde, size kim güvenir?

Diyelim güç toplamak için iktidardaki partinin attığı her adımı destekliyorsunuz. Ara sıra gündeme nazik bir biçimde getirdiğiniz “eleştiriler”i kimse ciddiye almıyor. Bu destek sayesinde iktidarda “pay sahibi” olma gibi bir hayaliniz de var. Desteği, emperyalizme karşı olmak gibi bir gerekçeyle meşrulaştırmaya çalışıyorsunuz. Keser dönüyor, sap dönüyor, gün geldi hesap dönüyor. Yarın birileri önünüze bu desteğin belgelerini getirdiğinde ne diyeceksiniz? “Dün dündü, bugün bugün” mü?

Diyelim işverenlere yaranmak için işçi hakları konusunda saçma sapan laflar ediyorsunuz. Daha sonra işçilerden nasıl destek isteyeceksiniz? İşçilerin sizi ciddiye alacağını mı düşünüyorsunuz?

Diyelim, birilerine yaranmak için (bu birileri başka devletler de olabilir, Türkiye’deki bazı kesimler de), kısa bir süre önceye kadar “terörist” olmakla suçladığınız bir örgütü, Afganistan’daki ortaçağ barbarlarını, insanlığın evrensel değerlerini ayaklar altına alan gericileri, Kemalist Devrim ve

demokrasi düşmanlarını bugün övdünüz. Hem de öyle övdünüz ki, Afganistan'da Taliban'ın mücadelesini Kurtuluş Savaşımıza benzettiniz, Taliban'ı Mustafa Kemal Paşamızla aynı cümlede kullandınız, Taliban'ı desteklediğinizi açık açık söylediniz, 30 Ağustos Zafer Bayramı'nı da "Taliban'ın zaferi" ile birlikte kutladınız. Böyle bir yaklaşımın artık eleştiriye bile değer olmadığını düşünenlerdenim. Ancak hiç kuşkusuz ki, Taliban'ın pislikleri teşhir oldukça, ya bu tavrınızı sessizce bırakacak ve karşı cepheye geçeceksiniz. Ya da "özeleştir" yapacaksınız. Ancak bunu da ne devlet unutacak, ne de bu günleri yaşayanlar ve ileride bu dönemin tarihini yazacak olanlar. Bu "yaranma" çabalarınızı ne kadar "anti-emperyalizm" söylemiyle örtmeye çalışırsanız çalışın, bu gericilerin emperyalizme her an teslim olmaya hazır olduğunu kısa bir süre içinde göreceğiz.

Bir politikacının en büyük serveti, güvenilirliğidir; ilkeli tavır ve davranışlarıdır. İki bir, bir yerden başka bir yere savrulan kişinin güvenilirliği ve itibarı kalmaz. Taktik esneklikle ilkesizlik arasındaki fark çok incedir. İnsan kendisini çok akıllı, başkalarını da aptal zannederse, başkalarını kullandığını zannederken kendisi kullanılır.

Akıllı politikacı, geçmişteki savrulmalarının yıllar sonra karşısına çıkarılan resimlerinden ders alır ve yeni savrulmalar karşısında daha ihtiyatlı olur. Yine böyle bir savrulma yaşayan, hem kendini, hem de ona biat etmiş müritlerini sıkıntıya sokar. "Hata yapmıştık, şimdi özeleştir yapıyoruz" sözlerinin de pek inandırıcılığı olmaz, güven şimdiye kadar sıfırlanmamışsa artık kesinlikle sıfırlanır.